

ХУУЛЬ ТОГТООМЖ, ТОГТООЛ, ШИЙДВЭРИЙН 2024 ОНЫ 04 ДҮГЭЭР САРЫН ХЭРЭГЖИЛТЭД ХИЙСЭН ХЯНАЛТ-ШИНЖИЛГЭЭ, ҮНЭЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАН

2024 оны 05 дугаар сарын 06

Улаанбаатар хот

Хууль тогтоомж, тогтоол, шийдвэрийн тус байгууллагад холбогдох зүйл, заалтуудын 2024 оны 04 дүгээр сарын хэрэгжилтэд Засгийн газрын 2020 оны 206 дугаар тогтоолоор баталсан “Бодлогын баримт бичгийн хэрэгжилт, захиргааны байгууллагын үйл ажиллагаанд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийх нийтлэг журам”-ын дагуу хяналт-шинжилгээ хийж, үр дүнг дараах байдлаар үнэлэв.

Хяналт-шинжилгээ, үнэлгээнд Засгийн газрын тогтоол, Засгийн газрын хуралдааны тэмдэглэлд тусгагдсан 9 арга хэмжээний 8 зүйл, заалтыг үйл ажиллагаандаа хамруулснаас нийт үнэлгээгээр 93.3 хувийн гүйцэтгэлтэй үнэлэгдлээ. (Хүснэгт 1)

Хүснэгт 1

Шийдвэрийн төрөл			
Бүгд		Засгийн газрын тогтоол	Засгийн газрын хуралдааны тэмдэглэл
Хяналтад авсан хууль, тогтоол шийдвэрийн тоо		8	3
Заалтын тоо		9	4
ҮНЭЛГЭЭ	Биелсэн /100%/	7	3
	Хэрэгжих шатанд /70%/	2	1
	Хяналтаас хасуулах саналтай	1	-
Үнэлгээ /хувь/		93.3	92.5

Шийдвэрийн төрөл тус бүрээр авч үзвэл Засгийн газрын тогтоол нь 94 хувийн гүйцэтгэлтэйгээс бүрэн биелсэн буюу 100 хувь үнэлэгдсэн 4 арга хэмжээ, харин “хэрэгжих шатанд” буюу 70 хувийн биелэлттэй 1 дараах арга хэмжээнүүд байна. Үүнд:

Арга хэмжээ-1: Монгол хэлний тухай хуулийн хэрэгжилтийг хангах дараах арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэхийг төсвийн ерөнхийлөн болон шууд захирагч нарт тус тус даалгасугай: 5.1. эрх бүхий судалгааны байгууллагатай хамтран салбарын мэргэжлийн нэр томъёог орчуулах, шинээр үүсгэх, жигдлэх, толилох ажлыг зохион байгуулах, нийтийн хэрэглээнд нэвтрүүлэх; 5.2. төрийн байгууллагын цахим хуудас, сонин хэвлэлд нийтэлж байгаа мэдээ, мэдээллийг 2022 оноос эхлэн кирилл, монгол бичгээр зэрэгцүүлэн нийтэлж хэвшүүлэх; 5.3. төрийн байгууллагын шийдвэр, албан бичгийг энэ тогтоолын 4-т заасан дүрэм, журам, заавар, стандартын дагуу хос бичгээр хөтлөх ажлыг турших; 5.4. төрийн албан хаагчдын монгол хэл, үндэсний бичгийн мэдлэг чадварыг дээшлүүлэх арга хэмжээ авах, сургалтын хөтөлбөр, төлөвлөгөөг жил бүр баталж мөрдүүлэх; 5.5. төрийн байгууллагын гадна болон өрөө тасалгааны хаяг, албан хаагчдын нэрийн хуудсыг монгол бичгээр үйлдэж, хэвшүүлэх.

Хэрэгжилт: Байгууллагын гаднах хаяг, туг, байгууллагад ашиглаж буй 1 тамга, 1 тэмдэг, боомт, орон нутаг дахь нэгж тус бүрийн албаны байрны гаднах хаяг, тэмдэг, албан хаагчдын ялгах тэмдэг (жетон, ханцуй, малгайн бэлгэ, тэмдэг)-т үндэсний бичгийг оролцуулсан. Төрийн албан хаагчид зориулан Удирдлагын академиас зохион байгуулж буй 40 цагийн “Монгол бичиг”-ийн анхан шатны сургалтад 11 албан хаагч, 2 дугаар шатны сургалтад 20 албан хаагч 04 дүгээр сард хамрагдаж, цахим гэрчилгээтэй дүүргэв. /Хэрэгжилт 70 хувь/

Арга хэмжээ-2: Монгол Улсад 30 хүртэл хоногийн хугацаагаар жуулчлах хавсралтад дурдсан улсын иргэдийг 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийг хүртэл Монгол Улсын визийн шаардлагаас чөлөөлсүгэй. 2.Энэ тогтоолын хэрэгжилтийг хангаж ажиллахыг Гадаад харилцааны сайд Б.Батцэцэг, Хууль зүй, дотоод хэргийн сайд Х.Нямбаатар нарт даалгасугай.

Хэрэгжилт: Засгийн газрын 2023 оны 01 дүгээр тогтоолоор Монгол Улсын цахим виз олгох улсын жагсаалтад багтаж байсан Европын улсууд болон Австрали, Шинэ Зеланд зэрэг 34 улсын иргэнийг визийн шаардлагаас чөлөөлснийг үндэслэн “Визийн мэдээллийн нэгдсэн сан” систем (evisa.mn)-ээс дээрх 34 улсыг дурдсан улсыг хасаж, шийдвэрийг мөрдөн ажиллаж байна. /Хэрэгжилт 100 хувь/

Арга хэмжээ-3: Төрийн үйлчилгээний хүнд суртал, чирэгдлийг багасгах, иргэд, хувийн хэвшлийн хууль ёсны эрх ашгийг хамгаалах, хамтран ажиллах.

Хэрэгжилт: Төрийн үйлчилгээний хүнд суртал, чирэгдлийг багасгах хүрээнд Монгол Улсын виз олгох үйл ажиллагааг хялбаршуулах зорилгоор Гадаадын иргэн, харьяатын газраас олгодог бүх ангиллын визийн зөвшөөрлийг бүрэн цахимжуулсан. Засгийн газрын 2024 оны 03 дугаар сарын 13-ны өдрийн 107 дугаар тогтоолоор бүх ангиллын визийг цахимаар олгож болохоор зохицууллаа. /Хэрэгжилт 100 хувь/

Арга хэмжээ-4: Монгол Улсад үйл ажиллагаа хэрэгжүүлэх Монгол-Оросын хамтарсан сургуулийн тухай Монгол Улсын Засгийн газар, Оросын Холбооны Улсын Засгийн газар хоорондын хэлэлцээрийг холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу байгуулах, Оросын Холбооны Улсаас ирж ажиллах багш нарт оршин суух зөвшөөрөл олгох, аюулгүй байдлыг хангах зохих арга хэмжээг шуурхай зохион байгуулж ажиллахыг Гадаад харилцааны сайд Б.Батцэцэг, Боловсрол, шинжлэх ухааны сайд Л.Энх-Амгалан, Хууль зүй, дотоод хэргийн сайд Х.Нямбаатар нарт тус тус даалгасугай.

Хэрэгжилт: Монгол Улсад үйл ажиллагаа хэрэгжүүлэх Монгол-Оросын хамтарсан сургуулийн тухай Монгол Улсын Засгийн газар, Оросын Холбооны Улсын Засгийн газар хоорондын хэлэлцээрийн дагуу ЗГ-ын 2023 оны 320 дугаар тогтоолоор Нийслэлийн Сонгинохайрхан дүүргийн ерөнхий боловсролын 162 дугаар сургуулийг Засгийн газар хоорондын хэлэлцээрийн дагуу "Монгол-Оросын хамтарсан ерөнхий боловсролын сургууль" болгон өөрчлөн байгуулагдсан. Тайлант хугацаанд тус сургуульд ажиллах Оросын Холбооны Улсын 1 иргэнд Монгол Улсад хувийн хэргээр оршин суух зөвшөөрөл олгосон байна. /Хэрэгжилт 100 хувь/

Арга хэмжээ-5: Энэ тогтоолыг хэрэгжүүлэхэд дэмжлэг үзүүлж ажиллахыг Гадаад харилцааны сайд Б.Батцэцэг, Хууль зүй, дотоод хэргийн сайд Б.Энхбаяр, Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайд Б.Бат-Эрдэнэ, Зам, тээврийн хөгжлийн сайд С.Бямбацогт нарт, хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Сангийн сайд Б.Жавхланд тус тус үүрэг болгосугай.

Хэрэгжилт: Тус тогтоолын 1 дүгээр хавсралтаар баталсан "Гадаадын жуулчны хувийн хэрэгцээнд зориулж худалдан авсан бараанд төлсөн нэмэгдсэн өртгийн албан татварын буцаан олголтын төлбөрийн баримтыг бүртгэх, түүнд хяналт тавих журам"-ын 2.6-д заасан мэдээллийг илгээх зорилгоор 4 төрлийн сервисийг хөгжүүлэн Татварын ерөнхий газарт хүлээлгэн өгч, Төрийн мэдээлэл солилцооны ХУР системийг ашиглан мэдээлэл солилцож байна. Үүнд:

1. FS100101_personInfo (Гадаад иргэний мэдээлэл)-г 2022 оны 09 дүгээр сарын 26-ны өдөр,
2. FS100102_registerInfo (Гадаад иргэний бүртгэлийн мэдээлэл)-г 2022 оны 09 дүгээр сарын 26-ны өдөр,
3. FS100108_visaInfo (Гадаадын иргэний визийн мэдээлэл)-г 2023 оны 12 дугаар сарын 12-ны өдөр,
4. FS100110_nonGovernmentalOrganizationInfo (Салбар төлөөлөгчийн газрын мэдээлэл)-г 2024 оны 01 дүгээр сарын 29-ний өдөр тус тус хөгжүүлэн ашиглаж эхэлсэн. /Хэрэгжилт 100 хувь/

Засгийн газрын хуралдааны тэмдэглэл нь 92.5 хувьтай үнэлэгдсэнээс “бүрэн биелсэн” буюу 100 хувийн биелэлттэй 3 арга хэмжээ, “хэрэгжих шатанд” буюу 70 хувийн биелэлттэй 1 арга хэмжээ тус тус байна. Үүнд:

Арга хэмжээ-1: Тогтоол батлагдсантай холбогдуулан “Монгол Улсын визийг цахимаар авах улсын жагсаалт”-д өөрчлөлт оруулах, гадаадын бусад улсыг нэмж хамруулах асуудлыг холбогдох байгууллагын саналыг харгалзан шийдвэрлэхийг Хууль зүй, дотоод хэргийн сайд Х.Нямбаатар, Гадаад харилцааны сайд Б.Батцэцэг нарт даалгав.

Хэрэгжилт: Засгийн газрын 2023 оны 01 дүгээр сарын 04-ний өдрийн 01 дүгээр тогтоолоор зарим улсын иргэнийг визийн шаардлагаас чөлөөлснийг үндэслэн “Визийн мэдээллийн нэгдсэн сан” систем (evisa.mn) дэх бүртгэлээс хавсралтад дурдсан 34 улсыг хасаж, Гадаад харилцааны сайд, Хууль зүй, дотоод хэргийн сайдын 2023 оны 02 дугаар сарын 03-ны өдрийн А/09, А/53 дугаар хамтарсан тушаалаар 98 улсыг цахим виз олгох улсын жагсаалтад нэмснийг уг системд бүрэн нэвтрүүлж, нийт 99 улсын иргэнд цахим визийг олгож болохоор зохицуулсан.

Дээрх тушаалын хавсралтаар баталсан “Монгол Улсын цахим виз олгох улсын жагсаалт”-д Индонези Улсыг нэмэх саналыг 01 дүгээр сарын 03-ны өдрийн 01/13 дугаар албан бичгээр Хууль зүй, дотоод хэргийн яаманд хүргүүлсэн ба Гадаад харилцааны сайд, Хууль зүй, дотоод хэргийн сайдын 2024 оны 01 дүгээр сарын 10-ны өдрийн “Жагсаалтад нэмэлт оруулах тухай” А/03, А/08 дугаар хамтарсан тушаалаар Монгол Улсын цахим виз олгох улсын жагсаалтад Индонези Улсыг нэмлээ. /Хэрэгжилт 100 хувь/

Арга хэмжээ-2: Тогтоол батлагдсантай холбогдуулан гадаадын иргэдийг Монгол Улсын хилээр нэвтрүүлэх, бүртгэл, хяналтыг сайжруулах чиглэлээр зохих арга хэмжээ авч ажиллахыг Хууль зүй, дотоод хэргийн сайд Х.Нямбаатар, Гадаад харилцааны сайд Б.Батцэцэг, Гадаадын иргэн, харьяатын газар (Н.Ууганбаяр), Хил хамгаалах ерөнхий газар (Х.Лхагвасүрэн), Тагнуулын ерөнхий газар (П.Одонбаатар) нарт даалгав.

Хэрэгжилт: Монгол Улсын Засгийн газрын 2023 оны 01 дүгээр тогтоол болон Гадаад харилцааны сайд, Хууль зүй, дотоод хэргийн сайдын 2023 оны А/09, А/53, 2024 оны А/03, А/08 дугаар хамтарсан тушаалыг тус тус мөрдөн ажиллаж, тайлант онд “Визийн мэдээллийн нэгдсэн сан” систем (evisa.mn)-ээр нийт 18237 гадаадын иргэнд цахим виз олгосноос 7233 цахим визийг 04 дүгээр сард олголоо. <https://www.evisa.mn/en> /Хэрэгжилт 100 хувь/

Арга хэмжээ-3: Иргэдийн зорчих нөхцөлийг хөнгөвчлөх талаар БНСУ-ын холбогдох байгууллагатай хэлэлцээ хийх үүрэг бүхий Ажлын хэсэг байгуулж, энэ хүрээнд дараах асуудлыг хэлэлцэхийг Хууль зүй, дотоод хэргийн сайд Х.Нямбаатарт:

- Монгол Улсын Засгийн газар болон БНСУ-ын Засгийн газар хооронд байгуулсан Нийгмийн хамгааллын тухай хэлэлцээрт холбогдох нэмэлт, өөрчлөлт оруулах замаар харилцан нийгмийн даатгалаас чөлөөлөх хугацааг нэмэгдүүлэх, төлөгдсөн нийгмийн даатгалын буцаан олголтод хамаарах визийн ангилал хүрээг нэмэгдүүлэх;
- БНСУ-д эмчилгээ хийлгэж буй иргэдийг дэмжих зорилгоор тус улсын эмнэлгүүдийн төлбөрийн хөнгөлөлтийг эдлүүлэх болон эрүүл мэндийн даатгалд хамрагдах;
- Хөдөлмөрийн гэрээгээр БНСУ-д ажиллаж буй монгол иргэдийн эцэг, эх, үр хүүхэд, гэр бүлийн зүгээс тус улсад зорчих виз хүсэхэд тодорхой хөнгөлөлт эдлүүлэх.

Хэрэгжилт: Засгийн газрын 2023 оны “Монгол Улсын иргэдийн Бүгд Найрамдах Солонгос Улсад зорчих нөхцөлийг хөнгөвчлөх чиглэлээр авах арга хэмжээний тухай” 166 дугаар тогтоолын хэрэгжилтийг хангах арга хэмжээний хүрээнд Гадаадын иргэн, харьяатын газрын дарга Бүгд Найрамдах Солонгос Улсын Цагаачлалын албаны даргатай 12 дугаар сарын 15-ны өдөр, 01 дүгээр сарын 19-ний өдөр Сөүл хотноо тус тус албан уулзалт хийсэн. Уулзалтаар иргэд харилцан адил байх зарчмыг баримтлан Бүгд Найрамдах Солонгос Улсын хил нэвтрүүлэлгүй буцааж байгаа Монгол Улсын иргэдэд нааштай хандах, Монгол Улсын иргэдийг Хууль зүйн яамнаас хэрэгжүүлж буй өршөөлийн аянд хамруулан нутаг буцаах, тус улсыг сайн дураар орхин гарсан иргэнд дахин хууль ёсоор зорчих баталгааг гаргах, Монгол Улсад Бүгд Найрамдах Солонгос Улсын Цагаачлалын байгууллагын төлөөллийг томилуулан ажиллуулах зэрэг саналыг дэвшүүллээ. Мөн байгууллагын дарга Бүгд Найрамдах Солонгос Улсын Элчин зөвлөхтэй 02 дугаар сарын 22-ны өдөр уулзаж, тодорхой шаардлага хангасан болон олон удаагийн виз авах болзол хангасан иргэнд визийн хянан шийдвэрлэх хугацааг богиносгож 7-14 хоногт багтаан шийдвэрлэж байх талаар хүсэлт гаргасан. Засгийн газрын 2021 оны 193 дугаар тогтоолоор батлагдсан “Гадаадын иргэнийг Монгол Улсаас албадан гаргах, албадан гаргахаас чөлөөлөх болон Монгол Улсад дахин оруулахгүй байх хугацааг

тогтоох журам"-д нэмэлт, өөрчлөлт оруулах зорилгоор Бүгд Найрамдах Солонгос Улсын Хууль зүйн яамнаас хэрэгжүүлдэг хууль бусаар оршин сууж буй иргэдийн тоог бууруулах сайн туршлага болох "Өршөөлийн аян"-ын мэдээллийг Монгол хэлнээ орчуулан эрх зүйн боломжийг судалж байна./Хэрэгжилт 70 хувь/

Арга хэмжээ-4: Монгол Улсаас хилийн чанадад суугаа дипломат төлөөлөгчийн газар, байнгын ажиллагаатай хилийн боомтод төрийн үйлчилгээний цэгийг нээхэд бүх талын дэмжлэг үзүүлж ажиллахыг Гадаад харилцааны сайд Б.Батцэцэг, Монгол Улсын сайд, Боомтын сэргэлтийн Үндэсний хорооны дарга Б.Тулга, Хууль зүй, дотоод хэргийн сайд Х.Нямбаатар нарт.

Хэрэгжилт: Гадаадын иргэн, харьяатын газрын Хойд бүс дэх газар нь Сэлэнгэ аймаг дахь Сүхбаатар төмөр замын боомтын төрийн нэг цэгийн үйлчилгээний цогцолборт 2023 оны 08 дугаар сарын 01-ний өдрөөс үйл ажиллагаа явуулж эхэлсэн. Засгийн газрын 2023 оны 05 дугаар сарын 09-ний өдрийн 174 дүгээр тогтоолоор "Зорчигчийн мэдээллийн төв"-ийг Хил хамгаалах ерөнхий газрын дэргэд байгуулж, "Олон улсын нислэг үйлдэх агаарын тээвэрлэгчээс зорчигчийн мэдээллийг урьдчилан авах, харилцан мэдээлэл солилцох, түүний аюулгүй байдлыг хангах журам" батлагдсанаар байгууллагын даргын 2023 оны 11 дүгээр сарын 13-ны өдрийн Б/319 дүгээр тушаалаар Агаарын замын боомт хариуцсан газрын хяналтын улсын 1 байцаагчийг тус төвд сэлгэн ажиллуулж байсан. Тухайн байгууллагаас албан хаагчийн цалин хөлс, нэмэгдэл хөлсний санхүүжилт шийдэгдээгүй тул хоёр байгууллага харилцан тохиролцож, байгууллагын даргын 03 дугаар сарын 21-ний өдрийн Б/71 дүгээр тушаалаар хяналтын улсын байцаагчийг Агаарын замын боомт хариуцсан газарт буцаан томилов. Хууль зүй, дотоод хэргийн сайдын 04 дүгээр сарын 29-ний өдрийн А/133 дугаар тушаалаар байгуулсан Хил хамгаалах ерөнхий газрын дэргэдэх "Зорчигч мэдээллийн төв"-ийн чиг үүрэг, бүтэц зохион байгуулалтыг тодорхойлох, холбогдох эрх зүйн актыг судалж нэмэлт, өөрчлөлт оруулах төсөл боловсруулах, санал танилцуулах үүрэг бүхий "Ажлын хэсэг"-г байгууллагаас орон нутаг хариуцсан ахлах мэргэжилтэн ажиллаж байна./Хэрэгжилт 100 хувь/

Гадаадын иргэн, харьяатын газрын 2024 оны 04 дүгээр сарын Монгол Улсын хууль тогтоомж, тогтоол, шийдвэрт тусгагдсан зорилт, арга хэмжээний нийт хэрэгжилт 93.3 хувьтай үнэлэгдлээ.

Цаашид нийт арга хэмжээний үр дүнг бууруулахгүйгээр чанаржуулж, "Бүрэн хэрэгжсэн" буюу 100 хувьтай үнэлэгдсэн 1 арга хэмжээг хяналтаас хасуулах тухай саналыг Хууль зүй, дотоод хэргийн яамны Хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ, дотоод аудитын газарт 2023 онд хүргүүлсэн, "хэрэгжих шатанд" буюу 70 хувьтай үнэлэгдсэн 2 арга хэмжээг биелэлтийг бүрэн хангаж үр дүнг дахин тайлагнаж ажиллах шаардлагатай.

--oo0oo--